

Vragenboekje

Voor dit examen zijn maximaal 69 punten te behalen; het examen bestaat uit 32 vragen. Voor elk vraagnummer is aangegeven hoeveel punten met een goed antwoord behaald kunnen worden. Bij dit examen hoort een boekje met informatie inclusief een formuleblad. Voor de uitwerking van vraag 24 en 25 is een bijlage toegevoegd.

Als bij een vraag een verklaring, uitleg of berekening vereist is, worden aan het antwoord meestal geen punten toegekend als deze verklaring, uitleg of berekening ontbreekt.

Geef niet meer antwoorden (redenen, voorbeelden e.d.) dan er worden gevraagd. Als er bijvoorbeeld twee redenen worden gevraagd en je geeft meer dan twee redenen, dan worden alleen de eerste twee in de beoordeling meegeteld.

Opgave 1

Piet is een liefhebber van de wielersport. Met het oog op de komende Tour de France wil hij een breedbeeld tv aanschaffen. Hij informeert bij een speciaalzaak in audiovisuele apparatuur naar de betalingsmogelijkheden. De winkelier vertelt Piet dat hij de tv tegen contante betaling kan kopen voor de prijs van € 2.000,-. Er is ook een afbetalingsregeling mogelijk. De afbetalingsregeling bestaat uit een aanbetaling van € 250,- die gevolgd wordt door 24 maandelijkse termijnen van elk € 90,-.

- 3p **1** Geef drie redenen waarom het totaal te betalen bedrag bij afbetaling hoger is dan bij contante betaling.
- 1p **2** Van welke andere kredietvorm dan koop op afbetaling kan bij bovenstaande betalingsregeling sprake zijn?

Opgave 2

Bij deze opgave horen drie informatiebronnen. Informatiebron 1 geeft een toelichting op de optieregeling van JEF N.V. In informatiebron 2 staan gegevens over de positie van uitzendbureaus en de marktpositie van uitzendbureau JEF N.V. In informatiebron 3 is de geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2000 van JEF N.V. en een meerjarenoverzicht gegeven.

In deze opgave wordt afgezien van belastingtechnische gevolgen van een optie.

JEF N.V. is een onderneming die actief is op de uitzendmarkt via verschillende dochterondernemingen.

De directie van JEF N.V. heeft bij de ondernemingsraad een voorstel ingediend om elk personeelslid een optie op aandelen JEF N.V. te geven, die na drie jaar verzilverd kan worden. Het personeel kan, in plaats van de aandelenoptie, ook kiezen voor een eenmalige uitkering na drie jaar van € 2.000,-. Een toelichting op het voorstel is opgenomen in informatiebron 1.

- 2p **3** Geef twee mogelijke voordelen voor JEF N.V. om opties op zijn eigen aandelen beschikbaar te stellen voor het personeel.

Voordat administratief medewerker Klaas instemt met het optievoorstel, vraagt hij zich af of de beurskoers van het aandeel JEF N.V. de komende jaren wel zal stijgen.

Klaas is zich ervan bewust dat het moeilijk is om de ontwikkeling van beurskoersen te voorspellen. Desalniettemin wil hij die zaken onderzoeken waarvan hij van mening is dat ze de beurskoers beïnvloeden. Klaas besluit het volgende te onderzoeken:

- a* In hoeverre slaagt de onderneming erin om haar financiële doelstellingen te halen? Klaas gaat ervan uit dat, als de onderneming de financiële doelstellingen in de afgelopen jaren gerealiseerd heeft, hij mag verwachten dat de onderneming deze ook in de nabije toekomst zal realiseren.
- De financiële langetermijndoelstellingen zoals die in het jaarverslag van JEF N.V. van 1998 vermeld staan, luiden:
- een netto-omzetgroei van tenminste 15 procent per jaar, waarbij deze groei ook door middel van overnames gerealiseerd kan worden;
 - handhaving van de rentabiliteit van het totaal vermogen;
 - een jaarlijkse groei van de winst per aandeel van 15 procent.
- b* In hoeverre zal de positieve ontwikkeling van de nettowinst, die gerealiseerd is in de laatste jaren, zich in de toekomst voortzetten? Deze verdere ontwikkeling wordt volgens Klaas beïnvloed door:
- de marktstrategie van JEF N.V.;
 - de wijze van financiering van JEF N.V.;
 - de rentabiliteit van het totaal vermogen.

Klaas berekent met behulp van de gegevens uit informatiebron 3 of de financiële langetermijndoelstellingen - de netto-omzetgroei, handhaving van de rentabiliteit van het totaal vermogen en de jaarlijkse winstgroei - in de periode 1998 tot en met 2000 gehaald zijn. Daartoe dienen nog enkele kengetallen berekend te worden.

1p **4** Bereken de procentuele omzetgroei die JEF N.V. in 2000, ten opzichte van 1999 gerealiseerd heeft.

3p **5** Zijn de financiële langetermijndoelstellingen van JEF N.V. in de jaren 1998, 1999 en 2000 gerealiseerd? Motiveer het antwoord.

Ten aanzien van de marktstrategie kan men vaststellen dat JEF N.V. zich richt op gespecialiseerde marktsegmenten (hoogwaardige niches).

2p **6** Noem twee redenen die in informatiebron 2 vermeld staan waarom JEF N.V. zich richt op gespecialiseerde marktsegmenten.

JEF N.V. breidt ook in 2001 zijn werkzaamheden uit door andere ondernemingen over te nemen die werkzaam zijn in de gekozen niche-activiteiten. Hij betaalt hiervoor een overnameprijs die hoger is dan de intrinsieke waarde van de overgenomen onderneming. Toch verkiest JEF N.V. een overname boven het zelf opzetten van nieuwe activiteiten.

2p **7** Welk voordeel heeft een overname (deelneming) ten opzichte van het zelf opzetten van nieuwe activiteiten?

JEF N.V. wil geplande overnames in 2001, met een verwacht investeringsbedrag van 15 miljoen euro en een verwacht rendement op deze investering van 7%, financieren door nieuw vreemd vermogen aan te trekken. Naar verwachting kan JEF N.V. dit vermogen aantrekken tegen een interestpercentage dat tweemaal zo hoog is als het interestpercentage op het gemiddeld vreemd vermogen (IVV) van het jaar 2000.

2p **8** Bereken voor JEF N.V. de IVV over 2000 (*zie formuleblad*).

2p **9** Is het uit rendementsoverwegingen zinvol voor JEF N.V. om deze overnames te financieren met nieuw vreemd vermogen? Motiveer het antwoord.

Klaas moet aangeven of hij voor de optie op aandelen JEF N.V. of voor de eenmalige uitkering van € 2.000,- kiest. Op grond van zijn onderzoek verwacht Klaas dat de beurskoers van het aandeel JEF N.V. in ieder geval in de loop der jaren zal stijgen en over drie jaar € 65,- zal zijn.

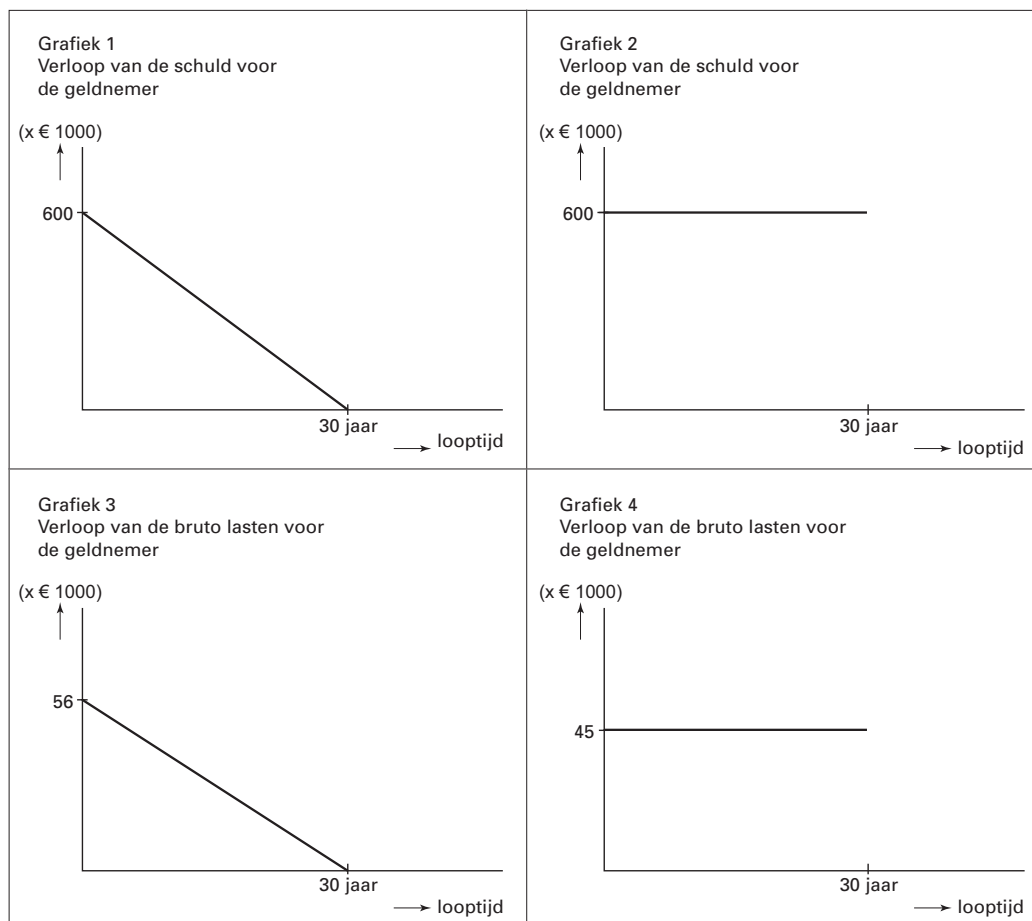
2p **10** Noem twee gegevens uit informatiebron 2 en/of uit informatiebron 3 waarop een eventuele koersstijging van een aandeel JEF N.V. gebaseerd kan worden.

2p **11** Zal Klaas kiezen voor het optievoorstel van JEF N.V. of voor de eenmalige uitkering? Motiveer het antwoord met behulp van een berekening.

Opgave 3

De familie Strookman kan voor € 600.000,- een eigen woning kopen. De heer Strookman wint advies in bij de bank. Het is mogelijk een 6% hypothecaire lening voor € 600.000,- af te sluiten. Bij de keuze uit de vele hypotheekvormen heeft de familie Strookman de keuze beperkt tot de lineaire hypothecaire lening en de spaarhypotheek, beide met een looptijd van 30 jaar.

In de informatiefolder van de hypotheeknemer zijn voor beide hypotheekvormen onderstaande grafieken opgenomen.

- 2p **12** Welke twee grafieken behoren bij de lineaire hypotheek? Motiveer het antwoord.

Indien de familie Strookman kiest voor de spaarhypotheek dient zij maandelijks een bedrag aan de hypotheeknemer te betalen. Dat bedrag is opgebouwd uit drie elementen. Eén van die elementen is het rentedeel.

- 2p **13** Vermeld de andere twee elementen die in het maandelijks te betalen bedrag zijn opgenomen als de familie Strookman kiest voor de spaarhypotheek.

Opgave 4

Onderneming Invest N.V. heeft de beschikking over een bedrag van € 4.000.000,-. De onderneming onderzoekt of het bedrijfseconomisch verantwoord is dit gehele bedrag te investeren in een van de volgende projecten:

• Project Sunshine

De levensduur van dit project is 4 jaar en de jaarlijkse afschrijving is een vast percentage van de aanschafwaarde van het project. De restwaarde is nul. Het nettoresultaat van dit project ziet er tijdens de levensduur als volgt uit:

Jaar	nettowinst	nettoverlies
1		€ 200.000,-
2	€ 200.000,-	
3	€ 260.000,-	
4	€ 350.000,-	

• Project Moonshine

De contante waarde van de cashflows van dit project, dat eenzelfde levensduur heeft als project Sunshine, bedraagt € 3.977.317,-.

Voor beide projecten geldt dat de cashflows, die bestaan uit het nettoresultaat vermeerderd met de afschrijving, steeds aan het einde van het jaar beschikbaar komen en dat Invest N.V. rekening houdt met een minimaal gewenst rendement van 6,5% per jaar. Invest N.V. gebruikt bij haar investeringsselectie uitsluitend de netto contante waarde methode.

- 2p **14** Bereken de jaarlijkse cashflows van het project Sunshine voor ieder van de vier jaar.
- 3p **15** Bereken de netto contante waarde van beide projecten.
- 1p **16** Zal Invest N.V. het bedrag van € 4.000.000,- in een van beide projecten investeren? Motiveer het antwoord.

Opgave 5

Bij deze opgave horen de informatiebronnen 4 tot en met 8. In informatiebron 4 is een artikel over de actieweek 'Kom in de kas' opgenomen. In informatiebron 5 wordt een aantal aspecten van de nieuwe trends in siergewassen besproken. In informatiebron 6 staan gegevens betreffende de prijsopbouw van siergewassen. In informatiebron 7 staat de balans per 31 december 2002 van International Flower N.V. en in informatiebron 8 staan voorcalculatorische bedrijfsgegevens van International Flower N.V. voor het jaar 2003.

In deze opgave blijft de BTW buiten beschouwing.

De Nederlandse onderneming International Flower N.V. is een groothandel in bloemen en siergewassen met een wereldwijde afzetmarkt. Het vervoer van bloemen en siergewassen vindt binnen West-Europa plaats met vrachtauto's en naar andere delen van de wereld per vliegtuig. Om de afzet te vergroten neemt International Flower N.V. al vanaf het begin deel aan acties zoals 'Kom in de Kas'.

De onderneming onderzoekt op welke andere wijze zij haar afzet in 2003 kan vergroten. In het ondernemingsplan 2003 van International Flower N.V. is het volgende voorstel opgenomen:

“International Flower N.V. wil bepaalde telers die met de ontwikkeling van nieuwe siergewassen in een afrondende fase zitten financieel ondersteunen door aan deze telers de broodnodige leningen te verstrekken. Door deze financiële ondersteuning verkrijgt International Flower N.V. voor de nieuwe siergewassen een tijdelijk alleenverkooprecht.”

Om bovenstaand voorstel uit te voeren heeft International Flower N.V. in de loop van het boekjaar 2003 een bedrag nodig van € 4.000.000,-. De helft van dit bedrag kan bij de bank geleend worden.

Bij de beoordeling van het voorstel uit het ondernemingsplan 2003 neemt International Flower N.V. de volgende voorwaarden als uitgangspunt:

- a Binnen de gekozen prijspolitiek mag de maximale verkoopprijs voor de nieuwe siergewassen € 7,99 per boeket zijn.
- b De nieuwe siergewassen dienen onmiddellijk een bijdrage te leveren aan de nettowinst van de onderneming, waarbij men voor 2003 als eis stelt dat de verwachte nettowinst voor belastingen ten opzichte van 2002 met minstens 5% moet stijgen.
- c De onderneming moet op het eind van het tweede kwartaal van 2003 voldoende liquiditeiten hebben om over de helft van het totaal benodigde bedrag van € 4.000.000,- te kunnen beschikken.

- 1p **17** Welk marketinginstrument wil International Flower N.V., volgens het voorstel uit het ondernemingsplan 2003, inzetten om zijn afzet te vergroten? Motiveer het antwoord.

International Flower N.V. neemt deel aan de in informatiebron 4 vermelde actie 'Kom in de Kas'. Uit informatiebron 4 blijkt dat International Flower N.V. door deel te nemen aan deze actie, deelneemt aan een collectieve reclamecampagne en tevens actiereclame toepast.

- 1p **18** Uit welke zinsnede in informatiebron 4 blijkt dat International Flower N.V. deelneemt aan collectieve reclame?

- 1p **19** Uit welke zinsnede in informatiebron 4 blijkt dat International Flower N.V. actiereclame toepast?

De verkoopafdeling van International Flower N.V. heeft de directie geadviseerd om voor de nieuwe siergewassen de afroomprijspolitiek toe te passen en niet te kiezen voor de penetratieprijspolitiek.

- 2p **20** Noem twee omstandigheden die op de markt van de nieuwe siergewassen aanwezig zijn, die het toepassen van de afroomprijspolitiek mogelijk maken (zie o.a. informatiebron 5).

De nieuwe siergewassen worden bij de telers per boeket ingekocht.

- 1p **21** Bereken met behulp van informatiebron 6 het opslagpercentage inkoopkosten van International Flower N.V. voor 2003.

- 4p **22** Bepaal door het berekenen van de verkoopprijs van een boeket van nieuwe siergewassen of de verkoopprijs voldoet aan de onder *a* vermelde voorwaarde.

- 3p **23** Bereken met behulp van informatiebron 7 en 8 de verwachte nettowinst voor International Flower N.V. over 2003.

Om vast te stellen of International Flower N.V. kan voldoen aan de voorwaarde zoals die bij *c* is omschreven, stelt International Flower N.V. de liquiditeitsbegroting op voor het eerste en tweede kwartaal van 2003. Ter ondersteuning hiervan wordt met behulp van de bijlage de omzet en de debiteurenontvangsten voor de maanden januari tot en met juni 2003 berekend.

- 3p **24** Bereken de omzet en de debiteurenontvangsten van de maanden januari tot en met juni 2003. Vul daartoe de bijlage die bij deze vraag hoort in.

- 7p **25** Stel voor het eerste en het tweede kwartaal van 2003 de liquiditeitsbegroting op van International Flower N.V. Vul daartoe de bijlage in die bij deze vraag hoort.

- 3p **26** Zal International Flower N.V. het in het ondernemingsplan van 2003 opgenomen voorstel, om met een bedrag van € 4.000.000,- bepaalde telers financieel te ondersteunen, uitvoeren? Motiveer het antwoord.

Opgave 6

In deze opgave blijft de BTW buiten beschouwing.

Speelgoedfabrikant Toys produceert metalen replica speelgoedauto's. De normale jaarproductie en normale jaarafzet zijn 240.000 speelgoedauto's.

In de voorcalculatie van 2002 zijn onder andere de volgende gegevens opgenomen:

- de verwachte productie en afzet zijn 245.000 speelgoedauto's;
- de toegestane grondstofhoeveelheid per speelgoedauto is 0,4 kg;
- de toegestane constante kosten per speelgoedauto bedragen € 5,-.

Uit de nacalculatie van 2002 blijkt dat het werkelijke bedrijfsresultaat ten opzichte van de voorcalculatie verslechterd is. In de nacalculatie zijn onder andere de volgende gegevens opgenomen:

- de werkelijke productie en afzet zijn 225.000 speelgoedauto's;
- voor de verbruikte grondstoffen is € 553.500,- betaald;
- de prijs per kg grondstof is ten opzichte van de in de begroting van 2002 opgenomen prijs met 20% toegenomen;
- het nadelig efficiencyverschil op de grondstoffen is 2.250 kg.

- ^{2p} **27** Bereken het werkelijke bezettingsresultaat van 2002 en geef daarbij aan of het resultaat voordelig of nadelig is (*zie formuleblad*).
- ^{2p} **28** Bereken het werkelijk grondstofverbruik in kilogrammen in 2002.
- ^{2p} **29** Bereken de grondstofprijs per kg die in de voorcalculatie van 2002 is opgenomen.
- ^{2p} **30** Bereken het totaal resultaat (prijs- en efficiencyverschil) op de grondstoffen en geef daarbij aan of het resultaat voordelig of nadelig is (*zie formuleblad*).

Opgave 7

In deze opgave blijft de BTW buiten beschouwing.

Een onderneming heeft op 1 januari 2000 een nieuw gebouw aangeschaft. De aanschafwaarde bedroeg € 3.000.000,-. De levensduur van het gebouw is 20 jaar. De restwaarde is nihil. Op het gebouw wordt afgeschreven met een vast percentage van de vervangingswaarde.

- ^{2p} **31** Bereken de boekwaarde van het gebouw op 1 januari 2003 als er tot deze datum geen herwaarderingsreserve op het gebouw hebben plaatsgevonden.

Bij het opstellen van de balans van 1 januari 2003 blijkt dat de vervangingswaarde van het gebouw met 10% is gestegen. Door deze waardeverhoging ontstaat er onder andere een herwaarderingsreserve die op de balans aan de creditzijde wordt opgenomen.

- ^{1p} **32** Verklaar waarom de herwaarderingsreserve aan de creditzijde van de balans wordt opgenomen.

Einde